

**הצעת חוק היועמ"ש והתובע הכללי – טיוטת סעיפים בדבר עצמאות ופיקוח**

**פרק ג': התובע הכללי**

**סימן א': מינוי וכהונה**

[...]

**סימן ב': עצמאות ואחריות**

[1] הגדרות

בסימן זה –

"מקרה" או "מקרה פרטני" – לרבות סוג או קבוצה של מקרים או של הליכים, שמקורם בפרשה אחת או שיש להם נסיבות או מאפיינים משותפים.

"החלטת התביעה" – החלטה במקרה פרטני הקובעת את עמדת התביעה בהתחשב בנסיבות המקרה בכללותו, לרבות החלטה בדבר העמדה לדין, סגירת תיק, בחירת סעיפי אישום, בקשה לעונש, חזרה מאישום, עיכוב הליכים, הגשת ערעור או כל החלטה כיוצא באלה.

"דין וחשבון" – דין וחשבון בכתב.

[2] עיקרים ופרשנות

(א) התביעה תפעל בשירות הציבור ולאור ערכי יסוד של חברה צודקת ומשטר דמוקרטי. התובע הכללי אמון על יישום הוראה זו וימלא את תפקידיו בהתאם לה, ובכלל זה –

(1) יבטיח כי החלטות התביעה במקרים פרטניים תהיינה עצמאיות, מקצועיות ושוויוניות;

(2) יישא באחריות ציבורית לפעולות התביעה ויהיה נתון לפיקוחו הכללי של השר מטעם הממשלה.

(ב) הוראות, סמכויות וחובות שבסימן זה יתפרשו ויישמו לאור סעיף זה.

[3] הנחיות והוראות של התובע הכללי

התובע הכללי יקבע מדיניות, כללים, נהלים, סדרי עדיפויות וכיוצא באלה הנחיות לעבודת התביעה, והוא רשאי לתת הוראות לפעולותיה ולהחלטותיה דרך כלל ובמקרים פרטניים.

[4] עדכון והתייעצות כלליים

התובע הכללי יעדכן את השר ויתיעץ עמו מעת לעת על נושאים הנוגעים לעבודת התביעה, לצרכיה ולתכניותיה.

[5] פנייה אסורה אל תובע; עונשין<sup>1</sup>

(א) בסעיף זה –

"תובע" – כמשמעותו בסעיף 12 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

## טיוטה

"תובע בכיר" – התובע הכללי או משנהו, מנהל מחלקה בפרקליטות המדינה או סגנו, או פרקליט מחוז או משנהו.

(ב) (1) מי שפנה אל תובע בדברי שידול או בקשה במטרה להשפיע שלא כהוגן על החלטת התביעה (בסעיף זה – "פנייה אסורה"), רשאי תובע בכיר להעמידו על הוראות סעיף זה ולהזהירו בכתב שלא ישוב לעשות כן (בסעיף זה – "מכתב אזהרה").

(2) תובע לא יבוא בדברים עם מי שפנה פנייה אסורה אליו או אל תובע אחר, ולא ישיב לפנייתו, אלא כדי להעמידו על הוראות סעיף זה או להזהירו במכתב אזהרה.

(3) התובע הכללי או משנהו רשאים לפרסם מכתב אזהרה, בציון מלא או חלקי של פרטי המוזהר או ללא ציון פרטיו.

(ג) מי שפנה אל תובע בפנייה אסורה, ולאחר שתובע בכיר הזהירו בכתב שלא ישוב לעשות כן שב ועושה כן בתוך חמש שנים מיום שהוזהר, דינו – [קנס, ובעבירה חוזרת מאסר]

(ד) אין בסעיף זה כדי למנוע מאדם, בכפוף לכל דין –

(1) להביע דעה בפומבי על תובע או על החלטת התביעה;

(2) לפנות אל תובע בנוגע לעבירה שיש לו עניין בה בהיותו אחד מאלה:

(א) מתלונן, נפגע, חשוד, נאשם או מי שיש לו יסוד לחשוד כי יהיה נאשם;

(ב) עורך דין, רופא, עובד סוציאלי או אדם אחר הממלא חובה מקצועית כלפי מי מן האמורים בס"ק (2)(א);

(ג) קרוב משפחה של מי מן האמורים בס"ק (2)(א); לעניין זה, "קרוב משפחה" – [רשימה סגורה של קרובים].

(ה) על עבירה לפי סעיף זה לא יחול סעיף 1 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951.

(ו) לא יוגש כתב אישום בשל עבירה לפי סעיף זה אלא בהסכמה בכתב של התובע הכללי, משנהו, או תובע בכיר שהתובע הכללי הסמיכו לעניין זה.

### [6] הנחיות כלליות של השר

(א) השר רשאי לתת לתובע הכללי הנחיות כלליות לעבודת התביעה, לרבות לעניין מדיניות אכיפה וסדרי עדיפויות, ככל שהן מתיישבות עם סעיף [2]. השר ייתן הנחיות כאמור בכתב ולאחר התייעצות עם התובע הכללי, יניחן על שולחן הכנסת ויפרסמן ברשומות; אולם לא יפרסמן ברשומות אלא ארבעה עשר ימים לכל הפחות לאחר שהניחן על שולחן הכנסת.

(ב) הנחיות לפי סעיף זה ייכנסו לתוקף עם פרסומן ברשומות.

(ג) הנחיות שניתנו לפי סעיף זה יובאו בנוסח מלא בדין וחשבון שנתי לפי סעיף [9].

**[7] התייעצות עם השר במקרים מיוחדים**

(א) בסעיף זה –

”מקרה מיוחד” – מקרה המתאפיין באחד מאלה:

- (1) יש בו להשפיע על ביטחון המדינה, על יחסי החוץ שלה או על אינטרס לאומי או ציבורי חיוני;
- (2) יש בו להשפיע באופן כללי על אכיפת דיני העונשין, על מערכת המשפט או על מדיניות ממשלתית רחבה;
- (3) הוא מעורר עניין ציבורי מיוחד או יש בו קושי, מורכבות או חשיבות יוצאי דופן.

”התייעצות” – התייעצות שמטרתה להציג ולברר עובדות, שיקולים ועמדות הנדרשים להחלטת התביעה, ובלבד שהחלטה בתום ההתייעצות היא החלטת התובע הכללי.

(ב) (1) ראה התובע הכללי כי הראיות במקרה מיוחד מספיקות לשם העמדה לדין, יקיים התייעצות עם השר עובר להחלטת התביעה. התייעצות לפי סעיף זה תהא על החלטת התביעה בהתחשב בנסיבות המקרה בכללותן, והתובע הכללי לא יקיים ולא יסכים לקיים התייעצות בשאלה אם הראיות מספיקות לשם העמדה לדין.

(2) קוימה התייעצות לפי ס”ק (1) וראו התובע הכללי והשר לקיים התייעצות רחבה יותר, יקיים התובע הכללי התייעצות עם שרים אחרים או עם הממשלה.

(ג) לא קוימה התייעצות לפי סעיף זה, לא תישמע טענה כי יש בכך בלבד לפגוע בתוקפה של החלטת התביעה או בתוקפו של הליך בבית המשפט.

(ד) על אף כל הוראה אחרת בסעיף זה, התובע הכללי לא יקיים התייעצות עם השר במקרה שבו השר, לדעת התובע הכללי, יימצא או עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים. מבלי לגרוע מכלליות האמור, התובע הכללי לא יקיים התייעצות עם השר –

- (1) במקרה הנוגע לחבר כנסת, לשר בממשלה או למי שמצוי בזיקה קרובה למי מהם;
- (2) במקרה הנוגע לניהול בחירות או לפעילותה של מפלגה פוליטית.

(ה) אין בסעיף זה כדי למנוע מהתובע הכללי לקיים התייעצות עם השר במקרה שאינו מיוחד, אם ראה טעם מספיק לכך או אם ראה ספק לעניין הגדרתו כמקרה מיוחד.

(ו) מקרים שבהם קוימה התייעצות לפי סעיף זה יצוינו בדין וחשבון שנתי לפי סעיף [9].

**[8] הוראה שלא לפתוח הליך או להפסיקו**

(א) השר רשאי להורות לתובע הכללי שלא לפתוח הליך, או להפסיקו, אם שוכנע כי הדבר הכרחי כדי למנוע פגיעה של ממש בביטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה. הוראה כאמור לא תינתן אלא בכתב ולאחר התייעצות עם התובע, והשר יפרסמה ברשומות ויניחה ללא דיחוי על שולחן הכנסת (בסעיף זה – ”הפרסום”).

(ב) ראה השר כי הפרסום עלול לפגוע בביטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה, רשאי הוא, באישור ועדת משנה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת שתדון על כך בישיבה חסויה,

## טיוטה

לדחותו לתקופה המתחייבת מהנסיבות. החליטה וועדת המשנה לאשר את הדחייה, רשאית היא לקבוע מועד לפרסום, וכן לשנות את המועד מעת לעת, ורשאי השר להקדים מועד כאמור אם ראה שאין עוד צורך בדחיית הפרסום.

- (ג) על אף האמור בס"ק (ב), הפרסום לא יידחה לתקופה העולה על תשעים יום אלא אם ניתנה על כך החלטה של נשיא בית המשפט העליון או של שופט אחר של בית המשפט העליון שהנשיא הסמיך לצורך זה.
- (ד) השר רשאי להתקין תקנות, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, לעניין סדרי הדיון בבקשה למתן החלטה לפי ס"ק (ג).

### [9] דין וחשבון שנתי

- (א) התובע הכללי יגיש לשר מדי שנה, בתוך ארבעה עשר ימים מפתיחת כנס הקיץ של הכנסת, דין וחשבון פומבי על עבודת התביעה הכללית בשנה האזרחית החולפת.
- (ב) השר רשאי להתקין תקנות, בהתייעצות עם התובע הכללי ובאישור וועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, לעניין מידע ופרטים שיובאו בדין וחשבון כאמור.

### [10] דין וחשבון מיוחד

- (א) בס"ק זה –
- "מקרה שהסתיים" – מקרה שהתביעה סיימה את הטיפול בו בשל סגירת תיק, חזרה מאישום, עיכוב הליכים, מתן פסק דין חלוט או סיבה אחרת כיוצא באלה. לעניין זה, "סגירת תיק" – סגירת תיק לאחר שחלף המועד להגשת ערר, ניתנה החלטה סופית בערר שהוגש או נחתם הסדר לפי סימן א'1 לפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב-1982; ו"פסק דין חלוט" – פסק דין שלא ניתן עוד לערער עליו.
- (ב) לבקשת השר בכתב, התובע הכללי יגיש לשר דין וחשבון בנושאים הנוגעים לעבודת התביעה או לפעולותיה דרך כלל.
- (ג) לבקשת השר בכתב, התובע הכללי יגיש לשר דין וחשבון על פעולות התביעה ועל החלטותיה במקרה שהסתיים, לרבות פירוט של ראיות ושיקולים שהנחו את אותן פעולות והחלטות. השר לא יבקש דין וחשבון כאמור אלא לאחר שהמקרה הסתיים.
- (ד) מקום שהגשת דין וחשבון לפי סעיף זה עלולה לפגוע בטיפול התביעה במקרה שטרם הסתיים, רשאי התובע הכללי, לאחר שהודיע על כך לשר, לעכב את הגשתו או להגיש דין וחשבון חלקי כמתחייב מהנסיבות.

<sup>1</sup> סעיף 250 לחוק העונשין קובע כך תחת הכותרת "השפעה לא הוגנת":  
"המבקש להשפיע שלא כהוגן על תוצאותיו של הליך שיפוטי, בדברי שידול או בקשה הנשלחים אל שופט או אל פקיד בית המשפט, דינו – מאסר שנה אחת."  
אפשר לשקול הוראה דומה לעניין השפעה על החלטות התביעה, או הוראה יותר מפורטת כמוצב.